

Když se řekne FRETKA

TEXT: Alena Nedbalová • FOTO: Alena Nedbalová, internet

Fretka, neboli *Putorius putorius furo* – je opravdu ve své podstatě „páchnoucí zloděj, který loví myši“. Proč zloděj?

Maska fretky mluví za vše. Má nádhernou „zlodějskou“ masku, která u podobně zbarvených zvířátek vyjadřuje jejich podstatu. Kdo má doma fretku, ví o čem je řeč. Fretka ukradne vše, co „potřebuje“ a to, co „nepotřebuje“, si hromadí do skrýší. A to ať to jsou vaše ponožky, prádlo, smetáček, hračky, mobilní telefon, ovladač na televizi nebo potraviny – a tím myslím i půlku chleba, okurku nebo smetánku. Fretka bere prostě vše, co se jí z právě přineseného nákupu dostane

pod ruku. Načež uchvácenou kořist dokonale schová někam, kam se jen tak nedostanete. Pod skříň, za postel a tak. A vy hledáte a hledáte. Pravda – fretka vás naučí pořádku a uklízet si věci, u kterých nechcete, aby zmizely.

A TEĎ K TOMU LOVCI MYŠÍ. JAK TO BYLO A JE? LOVÍ FRETKA MYŠI?

Fretka je původem domestikovaný tchoř, v našich podmínkách tchoř tmavý. A proč si lidé vlastně domestikovali takovou potvůrku jako je tchoř? Jak to tak bývá, lidé nedělají věci neúčelně, a právě tchoř, resp. jeho domestikovaná forma – fretka, se velmi osvědčila v pomoci lidem při obstará-

Když se řekne fretka, většina lidí si představí páchnoucí stvoření, škodilce jemuž je lépe se vyhnout. Však je to něco jako kuna, co krade vajíčka v kurnících. Ale jak to je doopravdy? Kdy a kde se fretka vlastně objevila?

vání potravy, při lovu králíků. Ano, již dávno před naším letopočtem fretka pomáhala. A nejen lovem králíků, ale i „odpuzováním“ nežádoucích hlodavců, jako myši, potkanů, krteků... Postupem času vzhledem k používání deratizačních přípravků využití fretky pro tyto účely opadlo.

A CO DÁL? K ČEMU SE DÁ JEŠTĚ FRETKA VYUŽÍT?

Fretka má ještě mnoho dalších využití pro lidi. Používala se např. jako „převravec“. Fretka miluje prolézání děr, rour, tunelů, což bylo využíváno jak při lovu králíků, tak i jako „převrav-

ce“. Když je potřeba někudy protáhnout drát, „pošle“ se fretka, která má ke kšírkám přivázaný provázek. A že to funguje? O tom se přesvědčili v nedávné době technici, kteří přislíbili, že zajistí, aby televizní přenos svatby prince Charlese s princeznou Dianou byl kvalitní a nerušený. Ale jak vložit do již existujících rour pod kanálem La Manche další kabel? A v tom si někdo vzpomněl na fretku! A tak má fretka další historický prim.

Slyšeli jste určitě také o kožešinách a lékařském výzkumu. Ano, i k těmto účelům byla – a co se týká kožešin, bohužel ještě i je (kromě norků, lišek a dalších zvířátek), chovaná fretka. Naštěstí tento trend ustupuje, ale není zcela vymýcen a dokonce i v naší republice je několik „podnikatelů“, kteří chovají fretky pro tyto účely.

FRETKA DOMÁCÍ MAZLIČEK?

Všichni ho známe - proslulý obraz Leonarda da Vinci Dáma s hranostajem. Podle velikosti zvířete však nejde o hranostaje, nýbrž o fretku albína, která už v roce 1481, kdy nejspíš obraz vznikl, byla oblíbeným domácím mazlíčkem v nejvyšších kruzích aristokracie. Také i proto, že dokázala přenést vši a blechy z maxiúčesů dam na sebe a ony se nemusely tolik drbat.

Ale právě v současné době je fretka mazlíčkem. Fretka je výborným společníkem, partákem, který je stále oblíbenější a rozšířenější nejen v naší republice.

Při rozhodnutí pořídit si tohoto mazlíčka je důležité si nejdříve vše nastudovat a zjistit, že jsme opravdu připraveni si fretku pořídit.

Teď už víte, že fretka není jen tak „obyčejný“ domácí mazlíček. Je to šelma, která je specifická a má své nároky. Pokud je správně vychovaná a socializovaná, tak není náročná na chov a každodenní péči. Pokud není dobře vychovaná, tak se z ní stává pro rodinu téměř nepřekonatelný problém. Ten se většina takovýchto rodin snaží následně vyřešit „zbavením se“ fretky. Tj. následným prodejem, darováním nebo odevzdáním fretky do útulku.